

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

14 грудня 2017 р.

Київ

№ 706 -р

Про перевірку рішення
у справі № 1-02-1/2017

Антимонопольний комітет України, розглянувши подання державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 11.09.2017 № 13-01/177/332-зв та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ ПЕРЕВІРКИ СПРАВИ

- (1) Антимонопольним комітетом України (далі – Комітет) здійснено перевірку рішення адміністративної колегії Львівського обласного територіального відділення Комітету (далі – територіальне відділення) від 17.03.2017 № 10-р/к у справі № 1-02-1/2017 за власною ініціативою.

2. ПІДСТАВИ ПЕРЕВІРКИ РІШЕННЯ

- (2) Підставою для перевірки за власною ініціативою Комітету рішення від 17.03.2017 № 10-р/к адміністративної колегії територіального відділення «Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафу» є доручення Голови Комітету від 12.06.2017 № 13-01/177 до службової записки Департаменту досліджень і розслідувань ринків паливно-енергетичного комплексу та житлово-комунального господарства від 15.05.2017 № 128-01/155.
- (3) Розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 11.07.2017 № 06/141-р розпочато перевірку рішення адміністративної колегії територіального відділення Комітету від 17.03.2017 № 10-р/к у справі № 1-02-1/2017 за власною ініціативою.

3. РІШЕННЯ від 17.03.2017 № 10-р/к у СПРАВІ № 1-02-1/2017

- (4) Адміністративна колегія територіального відділення рішенням від 17.03.2017 № 10-р/к у справі № 1-02-1/2017 (далі – **Рішення**) постановила:
- (5) «1. Визнати, що становище публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Львівгаз» (ідентифікаційний код: 03349039), що здійснювало господарську діяльність на ринку розподілу природного газу, згідно з статтею 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є монопольним (домінуючим) на ринку розподілу природного газу у межах території, на якій розташовані газові мережі, що перебувають у власності, обслуговуванні та користуванні публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Львівгаз»

- (ідентифікаційний код: 03349039) у територіальних межах міста Львова та Львівської області із часткою 100 відсотків у часових межах: 01.01.2016-17.03.2017.
- (6) 2. Визнати, що публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Львівгаз» (ідентифікаційний код: 03349039) вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною 1 статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним становищем (домінуючим) становищем на ринку розподілу природного газу шляхом дії (недотримання вимог Кодексу газорозподільних систем в частині терміну встановлення лічильника газу після проведення його перевірки або ремонту (недотримано вимоги встановлення газового лічильника протягом двох місяців з дати його зняття) публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Львівгаз» (ідентифікаційний код: 03349039), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (7) 3. За порушення, вказане в пункті 2 цього рішення, накладати на публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Львівгаз» (ідентифікаційний код: 03349039) штраф у розмірі 8 000 (вісім тисяч) гривень».

4. ПЕРЕВІРКА РІШЕННЯ

- (8) У Рішенні зазначено, що становище ПАТ «Львівгаз» на ринку розподілу природного газу визначено відповідно до вимог Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (далі – Методика).
- (9) Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є суб'єкт господарювання – публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації ПАТ «Львівгаз», що здійснює діяльність на ринку розподілу природного газу; ринок розподілу природного газу.
- (10) Товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є здійснення ПАТ «Львівгаз» розподілу природного газу.
- (11) Споживачами з розподілу природного газу у місті Львові та Львівській області є юридичні та фізичні особи, які замовляють здійснення розподілу природного газу.
- (12) Територіальними межами ринку розподілу природного газу є межі розташування газових мереж у місті Львові та Львівській області, які знаходяться у володінні та користуванні ПАТ «Львівгаз».
- (13) Часовими межами ринку розподілу природного газу визначено період з 01.01.2016 по 17.03.2017, протягом якого незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.
- (14) Рішенням встановлено, що відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» ПАТ «Львівгаз» здійснювало діяльність на ринку розподілу природного газу (метану) вугільних родовищ відповідно до ліцензії НКРЕ серії АГ № 507387 від 24.03.2011 № 386 (переоформлена рішенням від 15.12.2015 № 2970) (ліцензія безстрокова).
- (15) Конкуренція на ринку розподілу природного газу відсутня, оскільки ПАТ «Львівгаз» у період з 01.01.2016 по 17.03.2017 було єдиним суб'єктом господарювання, який здійснював розподіл природного газу в межах розташування

мереж газопостачання, які знаходяться у володінні, користуванні та обслуговуванні Товариства.

- (16) Отже, у споживачів розподілу природного газу у місті Львові та Львівській області відсутня альтернатива в отриманні зазначеної послуги.
- (17) На підставі дослідження ринку розподілу природного газу у період з 01.01.2016 по 17.03.2017 у місті Львові та Львівській області встановлено, що у вищезазначених територіальних та товарних межах ринку ПАТ «Львівгаз» працювало одноосібно та безальтернативно, не зазнаючи конкуренції на цьому ринку.
- (18) Враховуючи вищенаведене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ПАТ «Львівгаз» займало монопольне (домінуюче) становище на ринку розподілу природного газу у місті Львові та Львівській області в межах розташування газових мереж, що перебувають у власності, обслуговуванні та користуванні Товариства із часткою 100 відсотків у період з 01.01.2016 по 17.03.2017.
- (19) У Рішенні зазначено, що ПАТ «Львівгаз» при проведенні періодичної повірки лічильника газу типорозміру G-4 зав. № 146444, який було демонтовано у споживача Тимошук Р.С. 20 вересня 2016 року на державну повірку за адресою: вул. Пекарська, буд. 35, кв. 9, м. Львів та встановлено після державної повірки 13 грудня 2016 року за адресою: вул. Пекарська, буд. 35, кв. 9, м. Львів, не було дотримано вимог Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.09.2015 № 2494 у частині терміну встановлення лічильника газу після проведення його повірки або ремонту (не дотримано вимог встановлення газового лічильника протягом двох місяців з дати його зняття).
- (20) Такі дії ПАТ «Львівгаз» адміністративна колегія територіального відділення кваліфікувала як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку розподілу природного газу, шляхом дії (недотримання вимог Кодексу газорозподільних систем у частині терміну встановлення лічильника газу, після проведення його повірки або ремонту (не дотримано вимог встановлення газового лічильника протягом двох місяців з дати його зняття) ПАТ «Львівгаз», що може призвести до **ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.**
- (21) Таких висновків адміністративна колегія територіального відділення дійшла, посилаючись на те, що відповідно до пункту 4 глави 8 розділу X Кодексу газорозподільних систем від 30.09.2015 № 2494: на період зняття лічильника газу для проведення періодичної повірки Оператор ГРМ встановлює лічильники газу з обмінного фонду (у разі якщо знятий лічильник газу належав Оператору ГРМ, встановлений на його місце лічильник газу з обмінного фонду Оператора ГРМ стає розрахунковим, що оформлюється відповідним актом, та в подальшому розрахунки зі споживачем здійснюються згідно з його показаннями).
- (22) У разі якщо замість тимчасово вилученого лічильника газу неможливо встановити інший, розрахунки зі споживачем здійснюються залежно від середньомісячного (середньодобового) обсягу споживання природного газу за аналогічний період (опалювальний або міжопалювальний) попереднього року або фактичний період споживання (опалювальний або міжопалювальний), якщо він становить менш як шість місяців. У разі справності лічильника газу після проведення його повірки або ремонту Оператор ГРМ зобов'язаний встановити його протягом двох місяців з дати зняття. При цьому рішення про доцільність проведення ремонту або заміни лічильника за результатами проведення чергової повірки приймає Оператор ГРМ, враховуючи технічні та економічні чинники.

- (23) У разі якщо лічильник газу, що встановлений у споживача та перебуває у власності Оператора ГРМ, визнано в установленому законодавством порядку непридатним до подальшої експлуатації та ремонту (крім випадків, коли такі наслідки стали причиною несанкціонованого втручання в роботу ЗВТ), демонтаж, транспортування та монтаж нового лічильника газу здійснюються за рахунок Оператора ГРМ. При цьому Оператор ГРМ встановлює споживачеві новий лічильник газу протягом двох місяців з дня визнання його непридатним до експлуатації та ремонту.
- (24) Якщо встановити лічильник газу протягом двох місяців з дня визнання його непридатним до експлуатації та ремонту неможливо, Оператор ГРМ здійснює розрахунок спожитого об'єму природного газу відповідно до середньомісячного (середньодобового) обсягу споживання природного газу за аналогічний період (опалювальний або міжопалювальний) попереднього року або фактичний період споживання (опалювальний або міжопалювальний), якщо він становить менш як шість місяців.
- (25) У разі якщо лічильник газу, що перебуває у власності споживача, визнано в установленому законодавством порядку непридатним до подальшої експлуатації та ремонту, розрахунок спожитого об'єму природного газу здійснюється протягом двох місяців з дня письмового повідомлення Оператором ГРМ споживача про визнання лічильника газу непридатним до експлуатації та ремонту відповідно до середньомісячного (середньодобового) обсягу споживання природного газу за аналогічний період (опалювальний або міжопалювальний) попереднього року або фактичний період споживання (опалювальний або міжопалювальний), якщо він становить менш як шість місяців, а в подальшому відповідно до встановлених норм споживання та вимог Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу».
- (26) Згідно з пунктом 5 глави 8 розділу X Кодексу газорозподільних систем від 30.09.2017 № 2494 (зі змінами від 11.08.2016):
у разі якщо на період зняття лічильника газу на періодичну перевірку неможливо встановити інший, розрахунки зі споживачем здійснюються залежно від середньомісячного (середньодобового) обсягу споживання природного газу за аналогічний період (опалювальний або міжопалювальний) попереднього року або фактичний період споживання (опалювальний або міжопалювальний), якщо він становить менше шести місяців. При цьому:
- 1) якщо знятий на періодичну перевірку лічильник газу перебуває у власності Оператора ГРМ, Оператор ГРМ зобов'язаний протягом двомісячного строку з дати зняття лічильника за власний рахунок забезпечити встановлення розрахункового лічильника газу на місце знятого лічильника газу;
  - 2) якщо лічильник газу, що перебуває у власності побутового споживача, пройшов періодичну перевірку, що підтверджується відповідним органом у сфері метрології та метрологічної діяльності, Оператор ГРМ зобов'язаний встановити його протягом двох місяців з дати його зняття;
  - 3) якщо лічильник газу, що перебуває у власності побутового споживача, визнаний відповідним органом у сфері метрології та метрологічної діяльності непридатним до подальшої експлуатації, рішення про доцільність його ремонту приймає Оператор ГРМ, враховуючи технічні та економічні чинники. У разі прийняття Оператором ГРМ рішення про доцільність ремонту Оператор ГРМ зобов'язаний встановити відремонтований лічильник газу побутового споживача протягом двох місяців з дати його зняття.
- (27) У разі прийняття Оператором ГРМ рішення про недоцільність проведення ремонту лічильника газу Оператор ГРМ зобов'язаний протягом п'ятнадцяти робочих днів після результатів проведення періодичної перевірки (але не пізніше двомісячного строку після зняття лічильника газу на періодичну перевірку) безкоштовно встановити власний розрахунковий лічильник газу (аналогічного типорозміру) для подальших

комерційних розрахунків і в цей самий строк повернути побутовому споживачу його лічильник газу та письмово повідомити споживача про результати проведення періодичної повірки і прийняте рішення щодо недоцільності ремонту лічильника газу. У такому разі побутовий споживач не може відмовитись від встановлення лічильника газу Оператора ГРМ.

- (28) ПАТ «Львівгаз» листом від 08.02.2017 № Lv007.1-Лв-890-0217 на розпорядження адміністративної колегії Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України про початок розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції від 04.01.2017 № 1 рп/к у справі № 1-02-1/2017 повідомило, що **порушення щодо недотримання вимог Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494, у частині терміну встановлення лічильника газу після проведення його повірки або ремонту визнає та просить не застосовувати до Товариства штрафних санкцій.**
- (29) Листом від 22.02.2017 № 13/03-275 Відділенням надіслано ПАТ «Львівгаз» подання № 24/1 пв з попередніми висновками у справі № 1-02-1/2017, на яке ПАТ «Львівгаз» листом від 03.03.2017 № Lv007.2-Лв-2015-0317 повідомило Відділенню таку інформацію: *«На Ваше подання № 24/1пв від 21.02.2017 з попередніми висновками у справі № 1-02-1/2017 про порушення ПАТ «Львівгаз» законодавства про захист економічної конкуренції, додатково повідомляємо наступне: листом від 08.02.2017 р. вих. № Lv007.1-ЛВ-890-0217 ПАТ «Львівгаз» повідомило, що порушення щодо недотримання вимог Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015р. №2494 (далі – Кодекс ГРМ) в частині терміну встановлення лічильника газу після проведення його повірки або ремонту визнає та просить не застосовувати до Товариства штрафних санкцій.*
- Окрім цього, було повідомлено, що лічильник газу Метрікс G-4 заводський номер 146444, 1994 р.в., зареєстрований за адресою м. Львів, вул. Пекарська, буд. 35, кв. 9, на прізвище Тимошук, не пройшов планової повірки.*
- Відповідно до вимог пункту 4 глави 8 розділу X Кодексу ГРМ у редакції, що діяла до 29.11.2016р., ПАТ «Львівгаз», як Оператором ГРМ, за результатами проведення періодичної повірки, врахувавши технічні та економічні чинники, прийняло рішення про доцільність проведення ремонту лічильника газу Метрікс G-4 заводський номер 146444, 1994 р.в.*
- У зв'язку з відсутністю можливості ремонту вказаного лічильника в умовах лабораторії ПАТ «Львівгаз», його було направлено до ПП «Довбуш», де був відремонтований і повернутий в лабораторію ПАТ «Львівгаз» в грудні 2016 року.*
- Період, за який проводився ремонт лічильника газу Метрікс G-4 заводський номер 146444, 1994 р.в., визначався ПП «Довбуш» відповідно до суті замовлення, характеру та обсягів роботи.*
- А тому, Товариством не дотримано вимог Кодекс ГРМ в частині терміну встановлення лічильника газу після проведення його повірки або ремонту із об'єктивних на те причин, не залежних від ПАТ «Львівгаз».*
- Крім цього, хочемо зазначити, що такі дії Товариства не завдавали жодних збитків гр. Тимошук Р.Є., що проживає за адресою м. Львів, вул. Пекарська, буд. 35, кв. 9.*
- В зв'язку з вище наведеним, просимо не застосовувати до нашого Товариства штрафних санкцій».*
- (30) Отже, ПАТ «Львівгаз» неодноразово у своїх листах до територіального відділення зазначало про факт визнання порушення Кодексу газорозподільних систем та просило не застосовувати штрафних санкцій.
- (31) Факти та докази, зазначені в Рішенні територіального відділення, свідчать про порушення ПАТ «Львівгаз» законодавства, яке регулює ринок розподілу природного газу, зокрема Кодексу газорозподільних систем, який регулює

відносини споживачів, зокрема фізичних осіб з оператором газорозподільних систем (ПАТ «Львівгаз»).

5. ПІДСТАВИ ДЛЯ СКАСУВАННЯ РІШЕННЯ

- (32) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, зокрема, що економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (33) Статтею 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» визначено, що основними завданнями Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, сприяння розвитку добросовісної конкуренції.
- (34) Антимонопольний комітет України не наділений повноваженнями щодо здійснення контролю за дотриманням положень інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції.
- (35) Згідно із статтею 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим Законом регулюються відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією. Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.
- (36) Статтею 1 Закону України «Про ринок природного газу» та статтею 1 Закону України «Про національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» визначено, що регулятором на ринку розподілу природного газу є Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.
- (37) Відповідно до Положення «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Положення НКРЕКП), затвердженого Указом Президента України від 10 вересня 2014 року № 715/2014, контроль за дотриманням законодавства у сфері газопостачання здійснює, зокрема, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.
- (38) Згідно з Положенням НКРЕКП, одним з основних завдань Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, є, зокрема, захист прав споживачів товарів (послуг) на ринку, що перебуває у стані природної монополії, та на суміжних ринках у сферах електроенергетики, теплопостачання, централізованого водопостачання і водовідведення, перероблення та захоронення побутових відходів, у нафтогазовому комплексі.
- (39) Кодекс газорозподільних систем визначає взаємовідносини оператора газорозподільних систем із суб'єктами ринку природного газу, а також визначає правові, технічні, організаційні та економічні засади функціонування газорозподільних систем.
- (40) Відповідальність за порушення законодавства, що регулює функціонування ринку природного газу, передбачено статтею 59 Закону України «Про ринок природного газу».

- (41) Отже, питання щодо дотримання вимог законодавства, яке регулює ринок розподілу природного газу, зокрема Кодексу газорозподільних систем, який регулює відносини споживачів, зокрема фізичних осіб з оператором газорозподільних систем, належить до компетенції НКРЕКП.
- (42) Тобто, матеріали справи містять інформацію про факт порушення ПАТ «Львівгаз», зокрема, Кодексу газорозподільних систем, разом з тим у Рішенні відсутні факти та докази, які б свідчили про порушення ПАТ «Львівгаз» законодавства про захист економічної конкуренції.
- (43) У Рішенні територіального відділення відсутні обставини та докази, які можуть свідчити про порушення законодавства про захист економічної конкуренції ПАТ «Львівгаз», що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку розподілу природного газу, шляхом дії (недотримання вимог Кодексу газорозподільних систем в частині терміну встановлення лічильника газу після проведення його перевірки або ремонту (не дотримано вимог встановлення газового лічильника протягом двох місяців з дати його зняття) публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Львівгаз» (ідентифікаційний код 03349039), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (44) Отже, у Рішенні не доведено обставин, які мають значення для справи і які визнано встановленими.
- (45) Публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Львівгаз» листом від 28.09.2017 № Іv 007.2-ЛВ-9056-0917 (вх. Комітету від 02.10.2017 № 8-01/9621) з поданням від 11.09.2017 № 13-01/177/332-зв про перевірку Рішення погодилось.
- (46) На подання від 11.09.2017 № 13-01/177/332-зв про перевірку Рішення, надіслане Тимошуку Р.Є. листом від 11.09.2017 № 200-29/06-9851, Тимошук Р.Є. відповіді не надав.
- (47) Відповідно до частини першої статті 59 Закону України «Про захист економічної конкуренції» недоведення обставин, які мають значення для справи і які визнано встановленими, є, зокрема, підставою для скасування рішення та припинення провадження у справі.
- (48) Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 57 і 59 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 45 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Рішення адміністративної колегії Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 17.03.2017 № 10-р/к у справі № 1-02-1/2017 скасувати та припинити провадження у зазначеній справі.

Голова Комітету

Ю.ТЕРЕНТЬЄВ